

Žáby bijí na poplach!

Sedmou z kampaní na záchranu ohrožené skupiny živočichů, které každoročně vyhláší Evropská asociace zoo a akvárií, je kampaň na záchranu obojživelníků. Vyhlášena byla pod oficiálním názvem „EAZA Year of the Frog Campaign 2007/8 – Amphibian Alarm“ (v češtině používáme zjednodušený název **Žáby bijí na poplach**). Asociace vyhlásila tuto kampaň v září minulého roku a vyhodnocena a ukončena bude v září tohoto roku. Hlavním posláním evropské kampaně je získávat peníze do Fondu EAZA, z něhož budou financovány projekty záchran obojživelníků. Jako u všech předcházejících kampaní EAZA se i u této klade důraz i na osvětu.

Podíl brněnské zoo na kampani Žáby bijí na poplach

- Návštěvníci Zoo Brno se mohou na kampani finančně podílet tak, že si v prodejně U Tygra koupí tričko nebo suvenýr s motivem obojživelníka.
- Zoo Brno vyhlásí ke kampani dětskou výtvarnou a literární soutěž (zadání soutěží bude rozesláno školám v Brně a okolí a bude také zveřejněno na www.zoobrno.cz).
- U příležitosti Dne Země bude v zoo 19. 4. uspořádána soutěžní stezka tematicky zaměřená na obojživelníky
- Takzvaný May Day pro žáby, při němž budou vyhlášeny výsledky výtvarné a literární soutěže, se v zoo uskuteční 1. 5.
- Nabídka výukových programů zoo rozšířila o program věnovaný obojživelníkům.

Obojživelníci se po 360 milionech let existence na naší planetě ocitli v krizi: třetině až polovině druhů hrozí vyhynutí. Větší katastrofou, týkající se jedné skupiny živočichů, je zatím jen vymírání dinosaurů v druhohorách. V současnosti je pro obojživelníky největším nebezpečím ztráta přirozeného prostředí. Velmi nepříznivě na ně také působí znečišťování přírody, především odpady z farmaceutického průmyslu a z dalších průmyslových odvětví a ze zemědělství (pesticidy). K dalším negativním faktorům patří predace zavlečenými druhy či přílišný sběr pro potravinářské účely, ale hlavně houbové onemocnění chytridiomykóza, která je smrtelná pro stovky druhů obojživelníků. Tato choroba se za posledních 50 let rozšířila z Afriky na téměř celou planetu.

V přírodě jsou obojživelníci významnou součástí potravního řetězce. Živí se převážně bezobratlými živočichy (hlavně hmyzem). Odhaduje se, že jedna populace žab s přibližně 1 000 jedinců může zkonzumovat téměř 5 milionů bezobratlých za rok. Obojživelníci jsou nejvýznamnějšími predátory malých bezobratlých živočichů, zároveň sami představují kořist větších predátorů. V těch oblastech světa, kde počty obojživelníků poklesly, se zvýšilo množství bezobratlých, kteří ničí úrodu a rozšiřují [onemocnění](#), která jsou přenosná ze [zvířat](#) na [lidi](#) (tzv. Zoonózy).

Obojživelníci obohacují naše životy a náš svět mnoha způsoby. Jejich prostřednictvím získáváme látky potřebné pro výrobu analgetik, antibiotik, srdečních stimulantů a léků proti řadě různých nemocí, jako je např. deprese, ictus, karcinomy atd. Kůže obojživelníků je velmi vnímavá k cizorodým látkám, obojživelníci nás tedy mohou varovat před narušeným životním prostředím, které by případně mohlo mít vážný dopad na naše zdraví.

Zoo Brno chrání naši přírodu

Doposud jsme možná byli spíše zvyklí na to, že do zoologických zahrad si chodíme prohlédnout exotická zvířata a možná nás ani nenapadlo, že bychom zde mohli nacházet i některé druhy zvířat z naší přírody. Důvody jsou ale obdobné – zoologické zahrady představují pro řadu ohrožených druhů živočichů zázemí, které slouží nejen pro prezentaci druhové rozmanitosti světa, ale také pro jeho záchranu. Chovy některých ohrožených druhů živočichů jsou zaměřeny na to, aby pomohly zachovat samotnou existenci daného druhu ve světě a v ideálním případě posilovat odchovanými jedinci vymírající populace v přírodě. Tato ambice má ale svá úskalí – původní přirozené podmínky živočichů se vlivem lidské činnosti mění a v některých případech je velmi obtížné najít místo, kam by bylo možné ohrožené živočichy smysluplně vrátit.

Jaké druhy jsou například ohroženy?

Všichni víme o kácení tropických lesů a s nimi spojeného mizení živočišných a rostlinných druhů. Nemusíme ale chodit tak daleko - i v naší přírodě jsou druhy, které postupně mizí vlivem změny krajiny, způsobu zemědělského hospodaření a dalších aktivit člověka. Jedním z nich je i **sýček obecný** – malá sova, která ještě před 30- 40 lety obývala v poměrně hojném počtu venkovskou krajinu. Zatímco dříve jeho legendami opředené volání „půjd’“ bylo slyšet u každé vesnice, dnes patří k mimořádným zážitkům se s ním vůbec setkat. Není to ale jen problém „českých“ sýčků, tyto ptáci mizí z řady dalších evropských zemí.

Co se pro záchranu sýčků dá udělat?

V první řadě je třeba říct, že bohužel neexistuje žádné rychlé a jednoduché řešení. Dá se zaměřit na zmírnování nepříznivých vlivů, které způsobily výrazný pokles jejich početnosti. Můžeme se zaměřit na zachování starších vzrostlých stromů s dutinami v sadech, zahradách nebo alejích, připravovat pro sýčky speciální hnízdní budky, do kterých se nedostanou kuny nebo třeba zakrývat nádrže s vodou, aby se v nich ptáci netopili. Sýčci potřebují také pravidelně sekané nebo spásané porosty, kde mohou dobře lovit hmyz a hlodavce.

Jak se do ochrany sýčků zapojuje Zoo Brno?

Zoo města Brna se ochraně sýčků systematicky věnuje již od roku 2003 a ve spolupráci se členy Českého svazu ochránců přírody v Břeclavi mapuje na jižní Moravě lokality, kde se ještě sýčci vyskytují. Oba subjekty také spolupracují na výrobě a vyvěšování speciálních budek a na propagaci ochrany sýčků na veřejnosti. Zoo města Brna připravila víceletý program pro záchranu sýčků, který obsahuje i možnost vypouštění sýčků odchovaných v zoo do přírody. To je odborně i organizačně nejsložitější součást projektu a je třeba ji velmi dobře připravit.

Jedním z předpokladů záchrany sýčků na jižní Moravě je dobrá znalost početnosti populace – tedy kolik jich ještě kde zbývá. Proto pokud jste sýčky někde v okolí viděli nebo slyšeli, zavolejte prosím do Zoo města Brna (546 432 311). Více informací najdete na www.zoobrna.cz v sekci Ochrana přírody.

Chovatelské novinky

- V souvislosti se vznikem nové chovné smečky vlků arktických se v současné době realizuje úprava jejich expozice - vytvoření nové umělé nory. Ta má zajistit vhodné prostředí k jejich plánovanému odchovu.

- Z důvodu neplodnosti bude samec levharta cejlonského přesunut z Brna do zoo v holandském Arnhemu, a to jako expoziční zvíře. K přesunu dojde 7. 2. 2008. Nový levhart by měl být do Brna přivezen 1. 2. 2008, a to ze španělské Valencie.

- Tento měsíc se také uskutečnila snáška vajec želvy pardálí. Vejce byla umístěna v umělé líhni, malé želvičky by se měly v brněnské zoo narodit zhruba koncem března t. r.

Program jarních prázdnin v Zoo Brno 18. 2. – 22. 2. 2008

čas	Pondělí 18. 2.
8,30 – 9,30	Seznámení, hry
10,00 – 11,30	Tropické království – prohlídka, krmení kajmanů a piraní, odb. výklad
12,00 – 13,00	oběd v restauraci U Tygra
13,30 – 14,30	Promítání filmu „Společenský žebříček“
14,30 – 15,00	Opice – krmení šimpanzů (15.00 hod.), odborný výklad
15,00 – 16,00	hry, soutěže, kvízy, zhodnocení získaných poznatků
	Úterý 19. 2.
8,30 – 9,30	Hry, soutěže
10,00 – 11,30	Safari – prohlídka, odborný výklad
12,00 – 13,00	oběd v restauraci U Tygra
13,30 – 14,30	Promítání filmu „Serengeti“
14,30 – 15,00	Činnost v klubovně: Kampaň „Žáby bijí na poplach“ – kreslení obojživelníků, výroba žáby (plastelína, drátek...)
15,00 – 16,00	
	Středa 20. 2.
8,30 – 9,30	Hry, soutěže
10,00 – 11,30	SMP – povídání o domácích mazlíčcích
12,00 – 13,00	oběd v restauraci U Tygra
13,30 – 14,30	Promítání filmu „Vládci věčných bažin“
14,30 – 15,00	Ptačinec – prohlídka, odborný výklad
15,00 – 16,00	Hry, soutěže, kvízy

	Čtvrtek 21. 2.
8,30 – 9,30	hry, soutěže
10,00 – 11,30	Tygří skály – prohlídky, povídání o levhartech ze Srí Lanky
12,00 – 13,00	oběd v restauraci U Tygra
13,30 – 14,30	Promítání filmu „Země tygrů“
14,30 – 15,00	Činnost v klubovně: Kampaň „Žáby bijí na poplach“ – kreslení obojživelníků, výroba žáby (plastelína, drátek...)
15,00 – 16,00	
	Pátek 22. 2.
8,30 – 9,30	Hry, soutěže
10,00 – 11,30	Bizoni – prohlídka expozice bizonů, naučné tabule
12,00 – 13,00	oběd v restauraci U Tygra
13,30 – 14,30	Promítání filmu „Polární vlk“
14,30 – 15,00	Beringia – prohlídka „spodní smyčky“ a indiánské chýše
15,00 – 16,00	Povídání o indiánech Haida Gwai, vyhodnocení a rozloučení

Mgr. Pavel Hrazdír
press manager Zoo Brno

tel.: +420 546 432 364
fax: +420 546 210 000
mobil: +420 725 505 376
e-mail: hrazdira@zoobrna.cz
www.zoobrna.cz

Zoo Brno, která má za sebou více jak půlstoletí existence, nabízí návštěvníkům na ploše 24 hektarů jedinečnou příležitost setkat se s cca osmi stovkami zvířat přibližně 200 druhů. V současné době představuje ideální místo pro odpočinek, relaxaci a poznání v hektickém prostředí velkoměsta - a přesto uprostřed nádherné přírody lesoparku Mniší hory v Brně-Bystrci. Brněnská zoologická zahrada je však nejenom zábavním střediskem plným fauny a flóry. Je také výzkumným pracovištěm a součástí Národní sítě záchranných stanic. V jejím rámci pečuje o zraněná zvířata z okolní přírody, která po vyléčení a rekonvalescenci vrací opět na místo nálezu. Zoo Brno rovněž provozuje záchranné CITES-centrum, které přijímá zvířata zadržovaná celníky nelegálními obchodníky. Spolu se Stanicí mladých přírodovědců brněnská

zoo již dlouhá desetiletí pěstuje v dětech a mladých lidech vztah a úctu k přírodě, životu i sobě navzájem. Množství odborných i laických přednášek, kulturních akcí, výstav i programů pro handicapované děti – to vše dotváří činnost organizace, která je od roku 1953 nedílnou součástí jihomoravské metropole.